№ 215 (2248)
937 onoi sentiaabriiin
17
PIAATNICA
14-xi ZILEE GARNA

Byxe orondoodai proletaarnuud, negedeptiil!

Buriaad-Mongoloi Ynen

Byxexolboonoi Komuniis (bolьşeviig) Paartiin Buriaad-Mongoloi Mosiin Komiteedai, Buriaad-Mongoloi Avtonoomito Soveed Socialiis Respyyblikiin Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai ba yder byriin gazeeta

Redaksiin aadres:
Ulaan-Yde goorod,
Ceentrsofuuziin, 19.

№ sen 10 myngө.

VIISTAVKADA BELEDXELII EMXIDXEXE XEREGTEI

lөө azaxuiji socialiis jөşindexen baiguulhanai elen bolxo—Byxexolboodөө azaxuin viistavkada ui xydөө niutagtai bolnon yyce ba gynzegii xubilaldii byrin tyges xaruulzaaar beledxexe xeregtei" Centraalьna „Praavda" n baina.

rti ba zasagai togtooloi ;xydөө niutaguudta viisla beledxelii erxim haijabuulxiin zorilgoor somyriisөө yrgeneөr del legdexe johotoi baigaa viistavkada beledxexe neri ali xireer jabaza i bodoto baidaliinь xazexede, xolo xangaltagyi. ai viistavkoomuud ba gazurgaanuud bolbol kolovxooz, MTS-nyydei xoo myriisөө emxidxexe ba erilxe xeregte ylemze ıxaral tabixa aad, orolyi geze BK(b) P-iin MK-ai goi togtool soo temdene.

exolboonoi xydөө azaxuin ka deere, xamaadalsaxa kolxooz byxen olzo şadaatai. Gebeş, eneenei tuzorigtoi şanga, erxim ydelmeri bytөөxe xeregartiiin Centraalьna Kol ba SSSR-ei Aradai Komarai Soveed bolbol Byoonoi xydөө azaxuin kiin neeltii 1938 onoi stiin 1 xyrter xoişoluultereende beledxexe xyrii erşemtei hainaar ja ba şine şine ilaltanuuxiin tulada socialiis myulam byri yrgeneөr yylxe geze өөriingөө togoo zaahan baina. Ene bidener jaabaş dyyrgeotoibdi.

ai respyyblike tere viisdeere nelieed jixe huuri baina. Tende xaruulxa manaida bii. Rekoordto oroduukca ygedeg tomoei aduu malş bii, ynder tegtuuritai urgasa abhan ьatyyre-boilbosoroloiş taөdөө debzehen kolxoo ba sovxoozuud, tedenei moytan, erxim xynyyd olon bii Zygөөr, tedeeliryylxe, viistavkada xalsaxa duratai baihan tudener eehedөө medyylgei, eksponaaduudii ilgaza texe talaar xydelmeri e xyrter hula jabana.

bagatain rajoonoi Dzerjiin neremzete ba „Pobe" kolxoozuud viistavkabaadalsaxa tuxai tyryymedyylgenyydii Gazartangai Arkomaadta bariza, sөөdө orolsohon baina. ei udaa Alairai, Selengiin şeş aiғ aguudai kolxoomedyylgenyydii bariza, jixe xydeloөn hajaxanai ien delgerze exilee.

xexolboonoi xydөө azaxuin vkada beledxexe xeregte liis myriiseөn greşe jaaxa gyi şuxala zebsөg myn n tuxai Alairai aimagai, inai neremzete kolxoozoi ylegşeпь nyxer Badmaa-jev B. V.) bodoto baidal deerehee zişөө abza xaraja. Ene kolxooz 1937 onco tarihan 599 ga oroohoto tariaanhaa dunda zişөөgeer gektaar byriiin 15, 5 ceentner urgasa abhan ba zuun tolgoi eme xonid byrihөө 113 tolgoi xurigadii tezeөzө abhan baina. Viistavkada abaaşaxa eksponaaduudaa narin hainaar xadagalza, xaruuhalza baixa azalii ene kolxooz өөriingөө erxim staxaanovşa nyxer Vasiilьjevta daalgahan baina. Staalinai neremzete kolxooz viistavkada beledxel jabuulxadaa kolxooz dotoroo, brigaadanuudai xoorondo myriisөө emxidxeze exilee hen. Tariaan ba malazalai brigaadanuud ajaar 1936 onoi xabarhaa xoişo mynөө xyrter socmyriisөөji yrgeneөr delgeryylze, baga bişe amzalta olbo. Ene hain zişөөji byxii kolxoozuudta delgeryylxe şuxala.

Byxexolboonoi viistavkada eksponaaduudii ilgaza olxo xeregte mynөө zilei tariaanai urgasa xuriaalga jaaxa argagyi şuxala uexatai. Tariaagaa sag bolzor soonь, geegdelte gyigeөr xuriaaza abxa kolxooz byxenei ariuun ujalga. Tereen tei xamta, aduu malaa sadxa lan dulaaxanaar ondo oruulxa jabadalii beledxexe baihanaa martaza bolxogyi. Gexe zuuraa ene talaar manai respyyblike amagalan bişe baidaltai baina. Agronoomuud, zooteexenigyyd, veternaarnuud bolbol viistavkiin beledxelde edibxiteigeer xabaadalsaxa, kolxooz, sovxoozuudai azal xydelmeridenь tuhalalsaxa, oilgoogyi jyymiinь xeleze zaaza ygexe ujalgatai.

Manai respyyblikiin gazarai ba beledxelei zurgaanuudta şurgaza orood, tende xaratai muuxai hyidxel xorololgo xeze baihanaa mynөө balşiisa barigdahan aradai daisad bolbol soortoto tariaaji gemteeze baiba. Ede bulainuud viistavkada beledxeliiş tabalduulxa hedelgenyydii xehen baina. Bolьşeviig heremzee deeşelyylze, aradai daisadai xog boguudii duuhan eliryylze buta soxixo byxii aimagai partiijna organizaacanuudai zailaşagyi şuxala zorilgomyn.

Sag bolzor yngerze jabana. Viistavkada beledxexe xydelmeriii şangadxaza, johotoi hainaar jabuulxiin zorilgoor egeөn tyryyn socialiis myriiseөji yrgeneөr delgeryylxe xeregtei. Viistavkada xabaadal saxa tuxai ysloovinuudii kolxooznig byxende todo honoroor oilguulxiin tulada, tedenei politikan edibxi zorigii xydelgexiin tulada agitacioonno xydelmeri jabuulxa şuxala.

Partiijna organizaacanuud bolbol viistavkoomoi xydelmeriii şalgan yzeze, tereende tuhalamza ba xytelberi ygeze baixa johotoi. Ede byxii zorilgonuudii dyyrgeze şadaxa arga xysөn bidende byrin bii. Gansal bolьşeviigşelөn, emxitei zorigtoigoor xydelmerilxe xeregtei, nyxed!

„N -209" samolioodii biderelge

ledokool „Kraasin" Barroy miis deere

ntiaabriiin 14 nei yder, egyyr erte ledokool „Kraabolbol Barroy miis oşoo -209" samolioodai bederelxabaadahan samoliooduudta xereglegdexe goriuuça buulgaba.

Moskvaagai sagaar 11 çaasta ledokool jaakoriaa yrgreze, „Mikojaan" paroxoodai urdahaa garba.

elioorai ekspediica Rydoolьf aral deere

ito mylihen dalain zamuuGlaavna Ypravleeniiin naanig O. J. Şmidt bolbol rai ekspediiciin naçaalьnig lloovhoo iime radiogma abaa:

„Byxii koraablinuudnai, myn Rydoolьf aral deere Mazyryyk baina geze medeesexenь bajartai bajna. Gol zorilgoo dyyrgeze exilexee beledxeze bainabgi. Şevelioov".

„Xoito poolius" staanca deere

ntiaabriiin 15-da xoito poodeere yylen jixe deere ba an baal xysetei halxitai a. 10 kilometr xaraatai gazarta baihan jyymen xaragdaxaar. Temperatuura—minus 12 graadus.

ISPAANIDAXI FROONTNUUD DEERE

(TASS iin medeeselnyydhee)

Zyyn (Aragoonai) froont

Ispaaniiin oborooniin ministeerstviin medeesehenei johoor, respyyblikiinxinei seregyyd bolbol Pyeebla de Alьbartoonhoo baruun xoino baigaa 104, 672 ba 697 ynderii ezelbe. Respyyblikiinxin 47 xynyydii pleende abaa. Respyyblikiinxin bolbol ene seektorai baruun taladanь Kastiilьja delь Prinşçees dereeven, Oorna delь Kaalь ba 716, 711 ba 712 ynderdxenyydii ezelbe. Respyyblikiinxinei seregyyd Ytrilьjaas oşoxo tymer zam deerexi ynderdxii ezelen bexizeed baina.

Feebys aagenstviin medeesehenei johoor, Aragoonai froont deere respyyblikiinxinei xehen hyylei dobtolgiin yjede yimyyleeşenei 10 xynyyd atuulhan ba şarxatahan baina.

Xoito froont

Ispaaniiin oborooniin ministeerstviin sentiaabriiin 12-to medeesehenei johoor, yimyyleeşenei 4 koloonno artelieeriiin tuhalamzataigaar Masyyko seektorto ataaka xeze jabataraa respyyblikiinxinde soxiuulaa.

Espaaль aagenstviin Xixoonhoo medeesehenei johoor, yimyyleeşenei seregyyd xadanuudii ezelxe hedelgenyydii xeze jixeşeg geegdeltei jabana. Fontaanan seektorte yimyyleeşen bolbol ezelhen gazaraigaa xubi xehegiinь respyyblikiinxinde ygexe uşartai bolbo. Respyyblikiinxinei seregyyd strategiis şanartai 1856-daxi gybөөji ezelbe.

Respyyblikiinxinei dobtolgiin operaaca amzaltataigaar jabuulagdana

Loordon, 14. (TASS). Reiter aagenstviin korrespondeentiin Valeensihaa medeesehenei johoor, Aragoonai froont deere respyyblikiinxinei dobtolgiin operaaca amzaltataigaar jabuulagdana. Yimyyleeşen 10 mingaad xynyydee aluulhan, şarxatuulhan ba pleende abxuulhan baina.

Belьbaohoo abtahan medeeselei johoor, yimyyleeşenei seregei syydnenyyd ysegelder Xitooniii boombodobo.

Viaadyk Kyleera deere yimyyleeşen boombo xajaa

Pariiz, 14. (TASS). Serbeerehee Espaanь aagenstviin medeesehenei johoor, ysegelder ydeşe zyyn zyg teehee fraaniin uhan deegyyr niideed jirehen gurban motoortol xojor giidrosamoliooduud Viaadyk Kyleera (Portbyhee urduuxaauur) 10 boombonuudii xajaba. Egeel ene yjede tanigdaxagyi negen syydne ispaaniiin erje teeşe 20 garan homo buudahan baina. Yimyyleeşenei giidrosamoliooduudai urdahaa niidehen respyyblikiinxinei istrebiitelь tereeniii namnahan baina.

Viaadyk Kyleera magad gemteegyi xa.

* * *

Pariiz, 14. (TASS). Sentiaabriiin 13-nai hyni yimyyleeşenei giidrosamoliooduudai Kyleera ba Portbyji boombodohon deerehee Valeensi, Barseloon ba Pariiz gurbanai xoorondo telefoonai xelxieen tahaldahan baina. Mynөө xelxiee xolboonь daxin zahagdaba.

Xitaddaxi dain baildaan

Japoonai samoliooduud Ameerikiin bolьniicii boombodoo

Loondon, 13. (TASS). Gonkoongohoo abtahan medeeselei johoor, Biaaz Zaliivhaa (Gyaanlyn proviinca) niidhen samoliooduud erjehee xoloxon baigaa Kajçzoy goorodii dobtoloo. Vaiçzoy deere baigaa Ameerikiin bolьniiclin direektor Gonkoongo jireed, bolьniica deeremnai ameerikiin tugai xiidzө baihanş haanь, japoontan bolьniica deere xeden boombonuudii xajaa geze medeesebe. Japoonnai minonooscanuud bolbol Gonkoongohoo baruun xoino baigaa Taişaanь aralda dytelze, tamoozinai baira ba busa gernyydii buudaza butalhan ba xeden syydnenyydii uhanda unagaahan baina.

Vokkatigriisai foortnuudii japoontan buudaba

Loondon, 14. (TASS) Aangliin aagenstvnuudai gonkoongiin korrespondeentnuudai mehesehenei johoor, japoonai xojor krejsernyyd ba gurban minonooscanuud sentiaabriiin 1-nei yder Gonkoongo ba Kaalgan xojoroi xoorondoxi Vokkatigriisai foortnuudii buudahan baina. Ede foortnuud japoonai seregei koraablinuudii urdahaanь buudaba. Myn xitadai samoliooduud japoonai koraablinuudii boombodohon baina.

Xitadai seregyyd şine poziica deere bexizeze baina

Şanxai, 14 (TASS). Xitadai seregei komaandovani bolbol Şanxai—Ysyynei froont deere ooroonniin şine şugamii taiguulaa Ene şugam xadaa, Liyxe—Lodiaanь—Liyxen—Taxaan—Miaoxan—Czianvaan Baczeczian—Xoito vokzaal deegyyr garxa baina Xitadai seregyyd bolbol japoon seregei saaşanxi dobtolgodo eridşanga esergyyse'ge yzyylxiin tulada ooroonniin şine şugam deere bexizebe.

Vaapy ba Jaaczii deere baigaa japoonai samoliooduudta xitadai samoliooduudai dobtolhon deerehee, japoontanai xojor koraablinuud deere tyimer boloo. Gadana, xitadai samoliooduudai xajahan boombonuud japoonai myn gurban koraablinuud deere unahan baina. Ene samoliooduudii japoonai zeniit artelieeriiin goritoi buudahanş baigaa haa, samoliooduud gemteegyi. Sentiaabriiin 13-nai yder japoonai samoliooduud Pytyyn ba Xankь juugai rajooniii boombodoo. Xonkьjuugai rajoon bolbol Syçzoyhoo exileed, Xoito vokzaal xyrter tyimerte şataşanxai.

ZURAG DEERE: Aguu jixe Proletaariiin revoliyyciin 20 zilei oido zoriuulhan Izogiizei plakaad (uran zuraaşa A. V. Vaneciaanai xydelmeri). (SOJUUZFOTO).

SOVEED XOLBOON DOTOR

Paartiiin kaadrnuudii beledxelgii yrgeneөr jabuulna

Irkyytsk, 14 (TASS). Paartiiin Zyyn-Sibiiriiin mozkoomoi kyyrsenyydei baaza bolbol paartiijna kaadrnuudii beled xelgii yrgeneөr jabuulba. Propagandiistnuudai beledxexe kyyrs, myn paartiiin istooriin, partkabineeduudii erxilegşedei, komsomooloi propagandiistnuudai kyyrsnyyd hajaşag dyyreed baina. Sentiaabrь hara soo propagandiistnuudai 3 hariin kyyrse neegdeed, 114 kyrsaantnuud huralsaza baina. Zavoodai gazeetanuudai redaaktorii orologşodii helьben beledxexe kyyrsede myn 32 xynyyd huralsaza baina.

Oktiaabrь soo rajoonai gazeetanuudai redaaktornuud ba literatuurna xydelmerişedii anxa hurgan exilxe baina.

Paartiijna kaadrnuudii beledxexe xydelmeriii myn tereenşelen Irkyytsk goorodoi rajkoomuud jabuulna.

„Passiivna" geze paartihaa garguulagşadii paartidanь texeriyylbe

BK(b) Paartiin Moskvaagai gorkoom ba Moskvaagai rajkoomuud bolbol paartihaa gargalgan deeree „Passiivna baihanai tula," geze ba jaligyi, baaxan xeregei tula paartihaa gargahan alduunuudaa BK(b) P-iin Centraalьna komiteedai direktiivei yndeheөr zahixiin xydelmeri jabuulza baina.

„Passiivna" baihanai tula geze partiijna dokymeentnuudii şalgalgan ba helgelgen deere gargagdahan Moskvaagai organizaaciin 5982 komuniistnuudai 3675 xynyydiinь paartidanь texeriyylegdee, 96 xynyydii kandidaaduud bolgohon ba 207 xynyydiinь haişaan dagagşadta oruulhan baina. Tiin, BK(b) Paartiin gesyydei ynder nerii aban jabaza şadaxa xeden olon xynyyd paartidanь texeriyylegdebe.

BK(b) Paartiin Moskvaagai gorkoom bolbol passiivna baihanai tula paartihaa garguulagşadai dunda zarim rajkoomuud bolbol xangaltagyi xydelmeri jabuulna geze temdeglexe zuuraa, paartidanь texeriyylegdehen zonoi dunda xymyyzelgiin xydelmeriii şangadxaxa ba paartihaa garguulagşadta anxaraltaigaar ba hergegeer xandaxa bolon edeneehee orohon apeliaacanuudii udaan daraza baingyi yzeze şiidxexehee gadana, paartidanь texeriyylegdehen zonoi partiijna dokymeentnuudii unzagairuulgyi ygexe geөe zabaari ygebe.

Goorьkiin avtozavoodta soveed inteligeenciin şine kaadrnuud bolbosoron garza baina

Goorьki, 13 (TASS). Goorьkiiin neremzete avtomobiliiiin zavood şine gaixamşagta xynyydii xymyyzyylдeg baina.

Zavoodai xymyyzyylhen—aldarta staxaanovşa—kyzneec, oordento Bysiigin, maaster—staxaanovşa Şepelioov azalhaa taharitagyigeөr azyiledberiin akadeemida oroxii beledxeed, mynөө tende huralsaza bainad.

Xojor zilei saad tee tus zavoodii avtomaad ceexei stanooçnigөor komsomool Makaarçenko gegşe azallahan baina. Noormojoo 200-250 proceent gyisedxeed, zişeete hainaar xydelmeriideg baigaa. Socialiis azalai maasternuudai kyyrsede anxa tyryyn elsyylelgen bolxodo huralsalgada elьgeegdehen baigaa. Makaarçenko haja tere kyyrsejee dyyrgeze jireed, avtomaad ceexiin maasterai tuşaalda tomilogdohon baina.

Makaarçenko metiin xynyyd gansa negen bişe. 570 staxaanovşad socialiis azalai maasternuudai kyyrsede huralsaza, tedenei 47-nь maasternuud bolzo, olonxinь stanoçniguud baihanaa brigadiirnuud bolgogdohon baina.

Ene avtogigaantada soveed inteligeenciin şine kaadrnuud bolbosoron bii bolzo baina. 37 xydelmerişed azalhaa taharangyigeөr huralsaza, Zdaanovai neremzete Goorьkiiin indystriaalьna instityydei avtomobiliiiin zavood deerexi filiaalii dyyrgebe.

XYDӨӨGEI ZONIII SAMOOBLOŻEENIDA XABAADUULXA TUXAI

SSS-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai ba Aradai Komisaarnarai Soveedai togtool

SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai ba Aradai Komisaarnarai Soveedai togtooxoпь:

Selьsoveeduudii myngen naloog, mynxelelgiin tatari ba borobodoloi tylberi homoloxo ba tataxa ujalgahaa syleelexe tuxai SSSR-ei CGK-ai ba AKS-ai 1937 onoi maartiin 21-ei togtooloi 4-xi zyiitei zoxilduulza (SSSR-ei xuliiin 1937 onoi №22 zboornig, 85-daxi xuudahan) samooblozeeni jabuulxa tuxai doro dursagdahan zuram togtooxo:

1. Xydee huurinuudta ba daaciin posioolkonuudta, ede tosxonuudai bujuu ene selьsoveedta orodog xeden tosxonuudai graazdanuudai xamtiin suglaan deere olonxiin duugaar adtahan togtooloi yndeheer samooblozeeni jabuulagdaza bolno.

Samooblozeeni bolbol yileddberiiin oronuudai, sovxoozuudai, priiskonyydei g.z. territoori deere baihan xydelmerişedei posioolkodo jabuulagdaxagyi.

Samooblozeeniii selьsoveed jabuulxa baina. Selьsoveed bolbol samooblozeeni jabuulxa tuxai asuudalii xelsexe johotoi xamtiin suglaanai bolxo yder tuxai arban xonog urid graazdanuudtaa medeesexe ujalgatai.

Samooblozeeni tuxai xelsexe suglaan deere zoxixo tosxonoi (byleg tosxonuudai bujuu, jixe tosxonoi xubiiin) gzaazdanuudai olonxinь xabaadaxa johotoi.

2. Samooblozeeniaar sugluulagdahan myngen bolbol somonoi soveedai biydzeedte oroxogyi, biydzeedei gazaaguur xaragii zahalgada, hurguulinuudii, xyyrgenyydii, xudaguudii, niitiin baaninuudii barixa ba zahaxa, bolьniica, unşalgiin baişan ba bişe kylьtyyrne zurgaanuudii zahabarilxa jabadalda zoriuulagdaxa baina.

Samooblozeeni jabuulxa tuxai togtool gargaxatajaa xamta graazdanuudai suglaan bol bol samooblozeeniiin myngenei xede şineeneer, jamar xeregte gargaşalagdaxa baihaniii togtooxo baina. Samooblozeeniiin zeeriii gargaşalxa smeetii somonoi soveed bataldag baixa.

3. Moziin (xizaarai) ba rajoonoi Gyisedxexe Komiteeduudii samooblozeeniaar sugluulagdahan myngii busa xeregte xereglexiinь xorixo.

4. Xerbee zergeleze huuhan somonoi soveedai samooblozeeniiin myngeer jamar negen xemzee jabuulga sug jabuulxii şuxala deere oloohaanь (zişeelxede hurguuli barilga, xyyrge ba xargiin barilga ba zahalga g. m.) ene bolbol zoxixo somonoi soveeduudai togtooloi yndeheer jabuulagdaza baina.

5. Jabaza baihan zildee xereglegdeegyi ylehen samooblozeeniiin myngen bolbol somonoi soveeduudai dansa deere yleze, jirexe zilde xereglegdeze bolxo baina.

6. Graazdanuudai xamtiin suglaanai somonoi soveedai elidxel tuşaa batalxa zyilnyydiinь:

a) Dursagdagşa togtooloi johoor xaraalagdahan gazarai tus tus azalai samooblozeeniaar oruulxa oruulaltiin xemzeeji togtooxo;

b) Samooblozeeniiin oruulaltiin bolzor gargaxa.

Zarim azaxuinuudii samooblozeenihaa gyised bujuu gyised bişeer xyngelelgii somonoi soveedai elidxelii sonosohon xamtiin suglaan şiidxeze şadana.

7. Samooblozeeniiin tatari bol bol graazdanuudai xamtiin suglaagaar doorodursagdahan xemzyyrhee deeşe bişeer togtoogdozo bolno:

a) kolxoozniguudai azalda, xydee niutagta xodo huuza baidag xydelmerişed, albaxaagşad, kooperaacada orohon kystaarьnuud ba gar olzoborişod—20 tyxerighee deeşe bişii.

b) Tariaa tariaagyi, unaagyi, tariaaşanai ymsiin azalda, myn xydee azal erxiledeggyi, kooperaacada oroogyi kystaarьnuud ba gar olzoborişondo ba bişe xyniii zaradaggyi azalai olzotoi graazdanuudta 40 xyterighee deeşe bişii;

c) tariaatai bujuu unaatai ymsiin azaltai tariaaşanda —75 tyxerighee deeşe bişii;

ç) Azal xengyigeer olzo oruuldag (xudaldaanai ba xynei xysii zarahanai olzo) tariaaşanai ymsiin azalda, myn kulaagai azalda, gadana xydee azal erxiledeg ygei aad, azal xengyi olzo oldog, gurbadaxi kategoorioor naloog aşagdagşadta 150 tyxerig baixa.

Somonoi soveed bujuu tosxon byxende kolxoozniguudai azal, xydelmerişed, albaxaagşad kooperaacada orohon kystaarь ba gar olzoborişonhoo samooblozeeniii negen adali xemzeeteigeer tataza abxa jabadalii togtooxo.

Graazdanuudai xamtiin suglaan bolbol ymsiin azaltanda, kolxoozniguudai azaxui, xydelmerişen, albaxaagşad, kooperaacada orohon kystaarь ba gar olzoborişodoi tyledeghee 25 procеent deegyyr tylexeer togtooxo johotoi.

8. Graazdanuudai xamtiin suglaanai samooblozeeni jabuulxa tuxai gargahan togtool bolbol somonoi soveedaar sentiaabriiin 25-haa xozom bişe rajoonoi Gyisedxexe Komiteedai yzemzede tabigdaxa johotoi. Samooblozeeni jabuulxa tuxai xamtiin suglaanai gargahan togtool bolbol gargagdahanhaa xoino 5 xonood, xerbee ene bolzor soo rajoonoi Gyisedxexe Komiteedai boruuşaagaagyi haanь, xysendee orohon deere toologdoxo.

Rajoonoi Gyisedxexe Komiteed bolbol graazdanuudai xamtiin suglaanai samooblozeeni jabuulxa tuxai gargahan togtooloi, xerbee ene togtoolii ebdexe baibalanь boruuşaaza bolxo.

9. Graazdanuudai xamtiin suglaanai samooblozeeni jabuulxa tuxai, ene xuuliaar xaraalagdahan zuramai johoor gargahan togtool bolbol zoxixo tosxonoi bujuu zoxixo somonoi soveedta orodog byleg tosxonuudai graazdanuuta ujalgatai baixa.

10. Graazdanuud bolbol samooblozeeniiin oruulaltii somonol soveedta xamtiin suglaanai togtoohon bolzor soo, zygeer tere zileigee dekaabriiin negenhee xozom bişe oruulxa johotol.

Togtoogdohon bolzor soo oruulagdaagyi myngen bolbol somonoi soveedaar, syydei zuramaar nexeberilen abtaxa johotoi.

11. samooblozeeniii boruu homolhon tuxai gomodol, tariii tylexe tuxai medeeselli abhanhaa xoişo 10 xonogoi bolzor soo somonoi soveedta bariza bolxo baina.

Somonoi soveed bolbol orohon gomodolii 5 yder soo xaraza yzexe ujalgatai.

Somonoi soveedai şiidxeberide 10 xonogoi bolzor soo rajoonoi Gyisedxexe Komiteedta gomodol bariza bolxo, raigyisedkoom bolbol eseslen şiid xexe baina.

Graazdanuudai xamtiin suglaanai togtooloi johoor samooblozeeniiin myngenei oruulagdaza baihaniii, myn tere zeeri xer zyheer gargaşalza baihanii dokymentaalin reviizii somonoi reviiziin komiisanuud jabuulxa johotol.

Ene togtooltoi ton narinaar zoxilduulza samooblozeeni jabuulalgii xaraxa ba kontroloodoxo jabadal rajoonoi Gyisedxexe Komiteeduudta daalgagdaxa.

12. SSSR-ei CGK-ai ba AKSai 1934 onoi main 31-ei, 1935 onoi maia 31-ei, 1936 onoi ijyyliiin 20-oi „xydeegei arad zonlii samooblozeenida xabaaduulxa" tuxai togtoolnuudii (SSSR-ei xuuliiin 1934 onoi № 30 zboornigoi 232 zyil, 1935 onoi № 30 zboornigoi 233 ba 238 zyilnyyd; 1936 onoi № 40 zboornigoi 341 zyil)—boliuulxa.

SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai tyryylegşe M. Kaliinin.
SSSR-ei Aradai Komisaarnarai Sovee-dai tyryylegşe V. Moolotov.
SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai sekretaarь A. Goorkin.

GOL ZORILGODOO XYRӨӨGY

„ZAKAAMINAI YNEN" BK(b)P-iin Zak a imagai komiteedai ba aimagai Gyisedx Komiteedai oorgan

Staalin Konstituucahaa yndehelen garhan Hunguuliiin Dyrim bolbol eneenhee urda xyn tyreltenei tyyxede yzegdee ygei hunguuliiin xuuli myn baina. Odoo kapitaalta ulasuudta baigaa hunguuli bolbol xydelmerişen, tariaaşan ba olon tymen darlagdahan baga yndeheten zoniii hunguulida xabaadaza edebxitei orolsoxo jabadalhaa ali olon arga mexeer xoloduuldag baina.

Manai SSSR-ei Hunguuliiin Xuuliii abza yzebel, xamaghaa demokraad ba ynexeeree bygede niitiin hunguuliiin erxii yrgeneer olgohon xuuli bolno.

Ene şineHunguuliiin Xuuliiin udxa şanarii medexe ygei negeş xyn baixa johogyi, ton hainaar zyil zyileerenь oilgozo abxa johotoi. Mynee manai paartiiin organizaacanuud bol ene dyrimii toiruulan politikan xydelmeriii yrgeneer jabuulza baina.

Ene şine Hunguuliiin Xuuliii nebteryylze tanilsuulxa jabadalda bolьşeviig xeblel jixexen xariuusalgatai ba yyrgetei baina.

BK(b) Paartiiin Zakaaminai aimagai Komiteedai oorgan bolxo **„Zakaaminai Ynen"** gazeeta bolbol ene hunguuliiin xuulitai olon niitii tanilsuulxa ba eneenei yndehen deere byxii xydelmeriee haizaruulxa gehen eeriingee gol ujalgii dyyrgeegyi baina.

„Zakaaminai Ynen" gazeeta bolbol 1937 onoi ijyyliiin 23-ai yderei 34 noomerta Jixedeede Soveedta hungaxa Hunguuliiin Dyrimii anxa tyryyn tolilon gargahan baina.

Zaa iigeed le **„Zakaaminai Ynen"** eeriingee byxi meriii şinedxen tabiza de Soveedta hungaxa liiin şine xuuliii zyil z hubariuulan tanilsuulz xanь aabza, gazeetiing xydelmeriii ene g dal toiruulan tabixa gazeetiingaa noomer azalşadai ali tuxai uu oilgozo, tanilsaza baiii lozo baixanь aabza gez naidagdahan baigaa

Teed ynendee tiime bologgyi. Tereenhee x xeli aavgust hara soo 4 noomer gargahan Hunguuliiin Xuuli neb ba jyre hunguuliiin b zoriuulhan negeş zyil **minai Ynende"** ygei b

Ene jyynhee boloob **„Zakaaminai Ynen"** bolbol aimagaigaa olc tei, partiijna soveedai zaacanuudtai, jamarş gyi, aimag soogoo bo han byxiiji oroidoo m mynөөnei baidalhaa g —iime xoino gazeeta xaruulna. Ene faakt medexede **„Zakaamina** eeriingee gol zorilgii baihaniinь elirene.

Gadana, BK(b) Paar magai Komiteed bolb gee oorgan bolxo g sag dooronь hain zaa ridalga ygeze baigaa elirne. Gansaxan uşar şaltagaan deereh **kaaminai Ynen"** bolb guuliiin dyrimii ga xydelmeriee xizaarlah

Odoo hunguuli ex ton oirtozo baina. li **„Zakaaminai Ynen"** b dariidaa eeriingee du lnyydii zahan zalaruul guuliiin Dyrimii olon tanilsuulxa jabadalii gaa xuudahan deere tabixanь ton şuxala ba

Gadana, angiiin d bolbol ene hunguulic diingee aagentnuudii geze oroldoxo ba my meexeneer agitaaca haniiinь damzaggyi b

Iime uşarhaa rev no heremzee deere tedenei xorto hedelge ganuudta şuud şangа ygexe ba paarti sove delmeriii haizaruulan uşartai baina.

„Zakaaminai Ynen" bolbol ene zaagdahai dunda zyilnyydee da zalaruulxa ba BK(b) kaaminai aimagaiKom bol eeriingee oorgan bodoto udaridalgaar tende xydeldeg zonu xaraza yzexe johotoi

---

XORIN ŻILEI SAADTEE (SOJUUZFOTO)

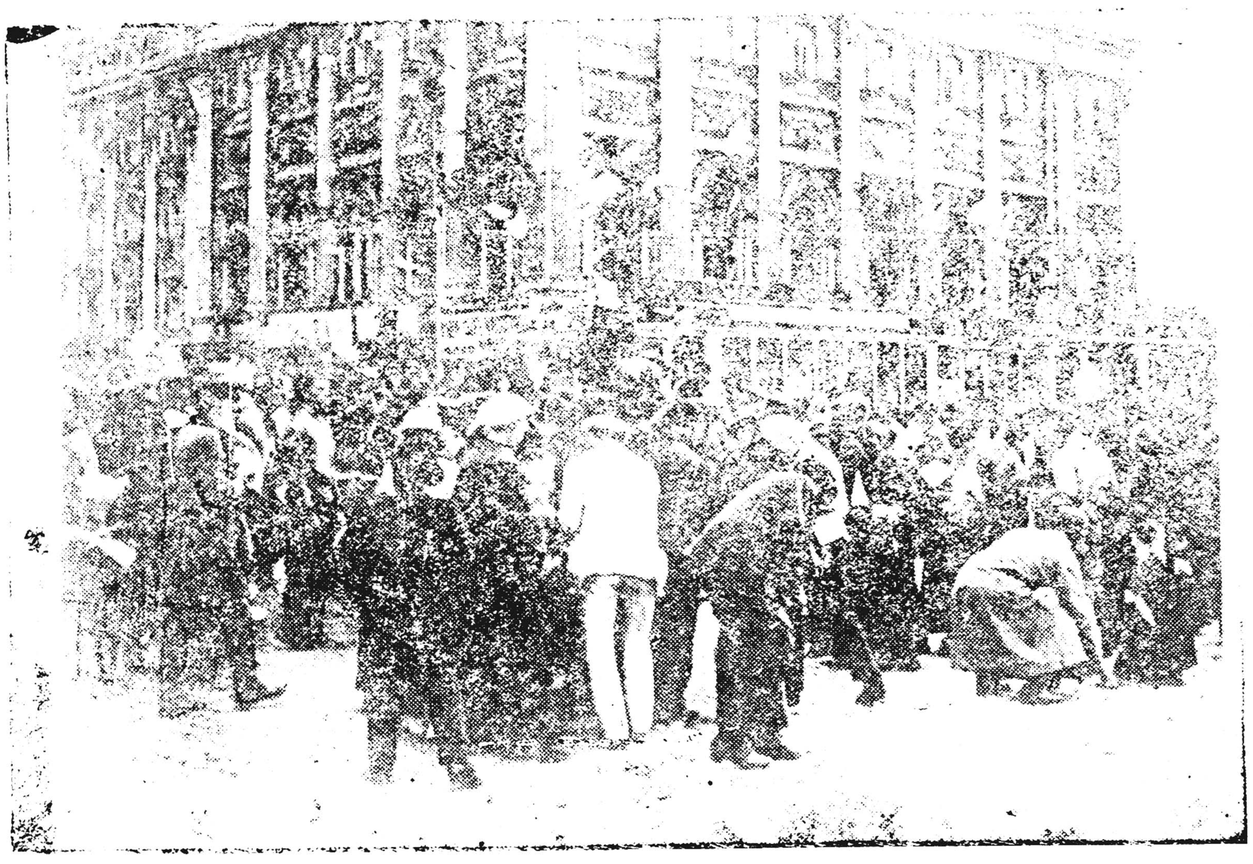

ZURAG DEERE: Eseer-menşeviigyydei predaatelь poliitikii ba gyren i zybleenei kontrrevoliyycioonno xaraakterii eliryylehen bolьşeviigai listoovkanuudii Moskvaagai gudamzaar taraan delgeze baina.
SSSR-ei Revoliyyciin Myzein materiaalhaa Sojuuzfotiin abhan zurag).

KORNIILOVAI YIMӨӨJI BUTASOXILGO

(*Istoriis spraavka*)

Koontrrevoliyyce bolbol 1917 onoi ijyyliiin ydernyydte proletariaadii diileze, seregei diktaruura togtoohon jym. Soglaşaatelьnuudai predaatelь johonoi taaktikiin ijyyliiin ydernyydte koontrrevoliyyciin xysenei zangidaxiin arga olgohon baina. Byrzyaazi bolbol Petrograad goorodto xydelmerişenei demonstraacii butasoxizo, bolьşeviig paartiii podpooli oruu oruulhan baigaa.

Proletariaad ijyyliiin ydernyydte diildchenş baibal butasoxiuulaa ygei Bolьşeviig paarti proletariaadai provakaacalagdaxa jabadalii xorizo, oloniitii byrzyaaziin soxiltohoo getelgehen baina. Emxiteigeer suxarihan jabadal bolbol proletariaadii negedyylee.

Menьşeviigyyd ba eseernyydei garaar byrzyaazi ilalta tuilahan baibaş, ene ilaltanь tedenei agşan zuuriin nairlalai ilalta myn baigaa. Menьşeviigyyd ba eseernyyd bolbol revoliyyciin predaatelьnuud ba irgaşad myn baihan bejee ijyyliiin ydernyydte esesien eliryylze ygehen baigaa. Maassa tedenhee taharan xaxasaa. Maassa eb nairamdalii erize, soldaaduud dailaldaxa sereglexee arsaza baihanş haanь dain baildaan yrgelzelze baigaa. Tariaaşan gazar erize baixadanь sag zuuriin zasag tariaaşanai xydeleeji seregei xyseer daraza baigaa. Maassa talxa erize baixadanь, kapitaliistnuud yiledberiiingee oronuudii xaasagaaza, xydelmerişedii gudamzada xajasagaaza baigaa. Ulas oron dotor ekonoomikan handaral ulam yrgedeze baigaa. Sag zuuriin zasagii unagaagaa ygeide revoliyyciin yndehen asuudalnuudai negeniinьş şiidxegdexe ygeinь geze oloniite maassa oilgodog bolzo exilhen baina.

Revoliycioonno maassiin xydeleenei urgan debzexe jabadalii togtoozo şadamaar tiime xysen geze baigaagyi. Revoliyycii tyrgen butasoxixiin zailaşagyi bolhon tuxai koontrrevoliyyce delgerengiigeer duugardag bolzo, perevoroed xexe geze beledxel exilhen jym. Byrzyaazi bolbol zasagai tylee temesexe temeseleigee gol şuxala zebseg bolgozo aarmiii beledxee belei. Ene zebsegii medel doroxonoo abza yge duula satai bailgaxiin tula, aarmiiin komaandna tuşaalda eehediingee xynyydii tomilosogoohon baigaa.

Ijyyliiin 18-nai yder seregei glaavna komaandalagşada generaal Korniilov tomilogdood, froont deere tolgoin saaza bii bolgozo, dobtolgo xexejee arsahan seregei anginuudii buudasagaaza exilhen baina. Byrzyaazna xeblel honin bolbol Korniilovii magtahan ba ene generaalai jamar „geroi" baixiiji haisa medeze baigaaşhaa, geroin aldar zyylgehen jym. Dain seregei yjede Korniilov bolbol aarmiii komaandalza baihan aad, poolknuudaigaa suxarilta emxidxeze şadangyi, diviize seregee urьxada oruulzarxiood, eeree staabtajaa zugadahan baigaa. Eneeniiinь byrzyaazi medeze baibaş, Korniilovoi ondoo şanaraar—xydelmerişenei demonstraacanuudii esergyysen daraxa temeselde terenei yzyylhen koontrrevoliycioonno „gabijaagaaranь" sedxilee xanadag baihan ba revoliyycii butasoxixo geze jabahanhaanь xoişo Korniilovii eeriingee voozdь bolgon huulgahan baina. Kadeeduud bolbol yimeeji demzeze haişaaza baihan Antaantiin imperialiistnuudtai hanal negedeed xydelee hen. Korniilovii seregei diktaator bolgoxiin oroldolgo abaralnuud buuza, koontrrevoliyyciin xamag byxii xara xysen Korniilovii toiron suglaraza baigaa. Baanknuud bolbol Korniilovii myngeer xangaza, sag zuuriin zasag bolbol koontrrevoliyycii emxidxexe jabadalda tuhalaza baigaa hen.

Aavgustiin 3-daMoskvaa goorodto xudaldaa- azyiledberiiin xural yngerehen terenei udaa, aavgustiin 12-to menьşeviigyyd ba eseernyydei zarlalgaar gyrenei zybleen—koontrrevoliyyciin johotoi ştaab,— bolhon baina. Zybleende xabaadagşadai sostaavanь zybleeneigee udxaşanarii xysed todorxoilohon baina. Tere zybleende generaalnuud, aarmiiin komaandna sostaavai axazaxanar, kadeed profeessornuud, arxireejnyyd, çinoovniguud, arad niitede ylesxelen ba guiranşalgiin zanalta xeze baihan terel yneexi Riabyşiinski tyryytei byrzaaziin tyleelegşed xabaadahan baigaa. Ene zybleende bolьşeviiguudii oruulhangyi jym.

Korniilovton bolbol revoliyycii buta soxixo prograamajaa ene zybleen deere delgeeze, tereeniinь sag zuuriin zasag batalan abhan baina. Zybleeneer dairalduulan koontrrevoliycioonno perevorood xexii kadeeduud hanaaşalhan baigaa hen.

Zygeer, zybleenei neegdexe yder Moskvaa goorodto, bolьşeviig paartiiin uriaalaar 400 mingan xydelmerişed zavastovaalza, faabrig zavooduud baişahan, goorodoi xydeleen zogsoşohon jym. Koontrrevoliyyce soşordon yimeze gedergee suxalixa baatai bolhon ba tereenei perevorood xexe hedelge eneexen zuura tahaldahan baigaa. Gebeş, reaakca bolbol eeriingee tysebyydhee arsaagyi. Revoliyycii butasoxixo jabadalai beledxelii yrgelzelheer le baigaa.

„Xaa gazar byxende niuusa bylgemyyd togtoogdozo, tedeende tyryyşiin eelzeegeer oficeernuudii ba seregei hurguulinuudai jyynker kaadrnuudii oruulasagaagdadag baigaa. Goorod teeşe zebsegte xysenei oirotozo jiremseer le dotor talahaa koontrrevoliyycede demzelge ygexeer belen baihan niuusa sojuuzuud niisslel dunduur busalza baigaa" („SSSR-dexi grazdaan dainai istoori" 328 xuudaha).

Өeriingee ilaltii xangaxiin tulada Korniilov bolbol exe orondoo urbaxahaaş tatagalzaagyi, jyyb gebel Korniilov Riigii neemecyydte ygeze, Petrograad teeşe daisanai jirexe zamii neegee. Riigii ygehen jabadalai zemiinь bolьşeviiguud deere toxoxo hanaaşalganuud garhan jym. Byrzyaazi bolbol proletariaadii byril haa xilbarxanaar butasoxixiin tulada, tereniii xyxirgexe xydelgexiiji ali olon daxin zabdahan provakaacalhan baina. „Hyzerelte bolzo magad" geed, niislelii oficeernuudaar ba kasaguudaar dyyrgehen jym. Tiixiin zuura, Korniilovai seregyyd, „zerlig diviizii" bagtaahan gurbadaxi koorpus, kavkaazai nege morin koorpus Petrograad teeşe dytelen jireze jabahan belei. Perevoroodoi byxii beledxel sag zuuriin zasagai ba Keerenskiin zybşeeleer jabuulagdaza baihan jym. Korniilov, Kaleedin, Rodzianko gegşed revoliyycii proletariaadai şuhanda unagaaxaar beledxeze baigaa. Revoliycioonno poolknuudii Petrograadhaa syleelxe jabadalda Keerenski bolbol Korniilovto ali bolxoor tuhalaa hen. Gurbadugaar kasag poolkiin ko-

maandalagşa genera movto, buşuuxan P teeşe jireze, Petrogra nizoonoi seregii buu z bolgooxo, soveeduu yldexe, revoliycioonn taadcanarai buu zeb riaaxa gehen prikaaz baina.

Bolьşeviiguud bolь liyycii xamagaalxa maassii xydelgehen, voliyycetei temesexe t siin temeselii oroilon han jym.

Keerenski maassah şoo. Korniilovoi soxoi delge bolbol koontrre esergyysexe jabadal t niite maassii orjoluu delgexe baixa, tiixed niilovtonoor xamta bi şexeb geze Keerenski baina. Iimiin şalt maneevarlaxa ba yin de esergyy „xemzeen xa" geze şiidxehen b

Soveeduudai Byxoro raalьna Gyisedxexe K haa demzelge (tuhala han Keerenski bolbol raadai oboroonii em zabdahan baina. Zyge lelei oboroonii gans bolьşeviiguud emxid xa baihan ba emx baina. Korniilovoi se urdahaa ugtan rev hyrte xysen xydeee

„Xaa xaanagyi xyd nei dryziinenyyd em ze exilhen. Ali olon ga ta revoliycioonno kon togtoogdohon...

Korniilovtonoi urda şeviig Ulaan Gvaardii duud jabuulagdahan, raad şadar okoopnuu

1938 ONDO BOLXO BYXEXOLBOONOI XYDӨӨ AƵALAI VIISTAVKADA

OLON NIITEEREE JIXE YZELGENDE BELEDXEXE

Eksponaaduudii gamnan xadagalaxa

Alairai aimagai „Partizaan Lazoo“ kolxooz bolbol Byxexolboonoi xydee azalai viistavkada xabaadalsaxiin medyylge bariba. Tariaalan deerehee 3 snoop şileze abaad viistavkada eksponaad beledxexiin daalgabariii kolxoozoigoo erxim udaarnig nyx. Stepaanovta daalgahan baina.

Stepaanov bolbol ynen sexeer zorigoo tabiza 3 snoopii hain yrehetei tariaanhaa şileze abaad, byxii koolosuudiiny ba golnuudiiny zigdelze emxitei bolgood, snooponuudaa gurban gazaraar leenteer ujaad, naftaliin şingeemel maarlitai saarhaar orioozo ujaba. Xaluun peeçen soo dezinfeekselegdehen xojor dabxar formaliin tyrximel modon golnuudii snooponuudaigaa gol dunda xeze nigtalan ujaba.

Ene beledxehen snooponuudaa tusgaar xairsag soo xadagalza xyn zonoi xaraxa gazarta tabixa baina.

N.K.

Şangain Maidarihaa zişee abagtii

Zakaamin. Xurtagiin somonoi Moolotovoi neremzete kolxoozoi geşyyn Şangain Maidari gegşe 50 naha xyreze, xedii ybegen bolboş kolxoozoi azal xydelmeride erxim hainaar xydelmerildeg baina.

1930 ondo tus kolxoozdo orohonhoo xoişo negeş yder azalgyi baigaagyi.

Ene zilei janvaariiin negenhee xoişo mynee xyrter 270 azalta yder olhon baixa ba ybehe xuriaalgiin xydelmeride ybehe somoxodoo, ydertee 100 buxal somoxiin orondo, 200 buxal, somozo ydereingee noormii ylyybşolen dyyrgeze jabaa.

X.B.

200 avtomaşiinanuudii kolxoozuud abba

Saraatovsk moziin kolxoozuud ynder deede oroohoto urgasaa xuriaaza abxa zuuraa, ylyy tariaagaa koperaacada xudaldaza avtomaşiinanuudii abza baina. Mozo dotoroo 200 avtomaşiinanuudii xudaldaa. 1000 gryzovoi avtomaşiinanuudii byxii kolxoozuud abxa baina

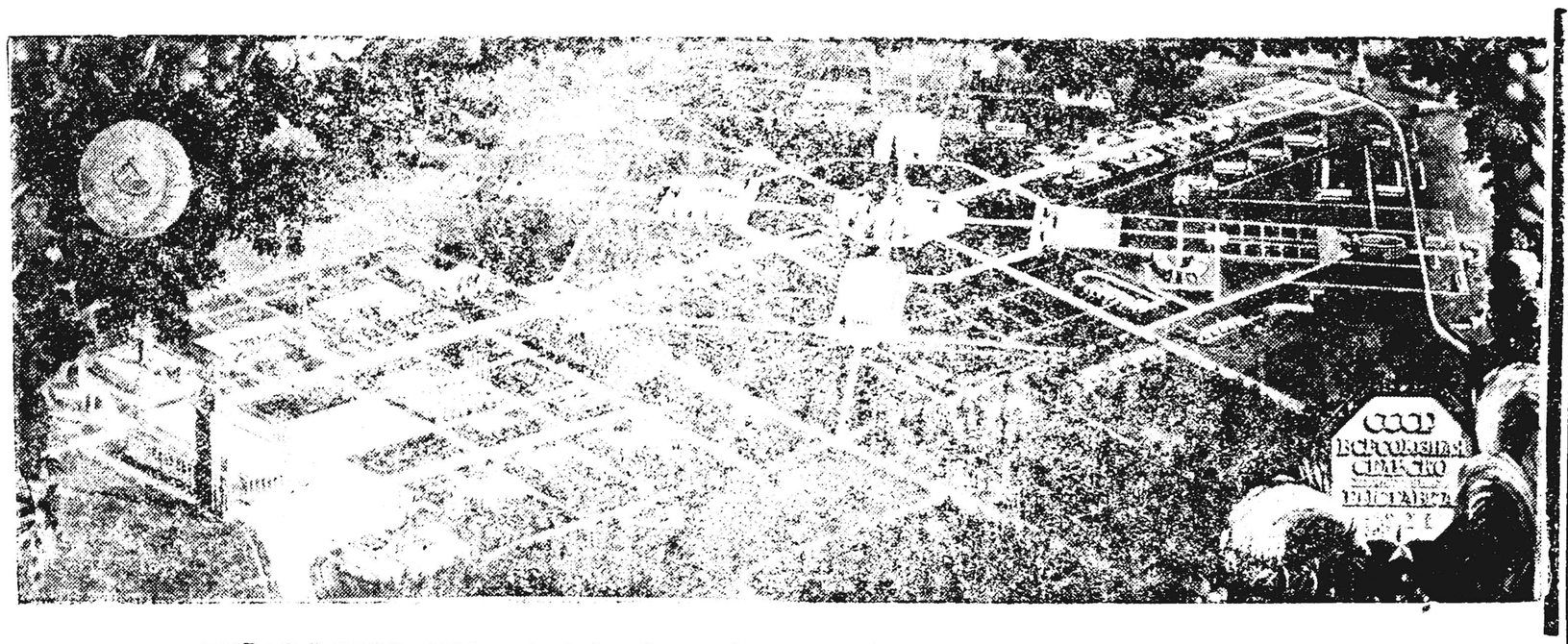

ZURAG DEERE: 1938 ondo kolxo Byxexolboonoi xydee azaxuin viistavkiin programa.

2500 liitrhee dooşo bişe

Sentiaabriiin 12 xyrter Buriaad-Mongol ASSR dotorxi haalinşadhaa Byxexolboonoi xydee azaxuin viistavkada xamaadaxii xysehen tuxai medyylge yxeteigee xamta, ene zileigee hyyl xyrter nege tezeelei ynieenhee dunda zergeny 2500 liitrhee dooşo bişe hyy haaxab—geze ujalga abhan baina.

Tyryylen ygegşed gebel:

Arzuutova Nataali Dambaujevnaa gegşe, viistavkada xojordoxi zilee beledxeze baina. BMASSR-ei Gazartariaalangai Arkoomai nere deere ygehen medyylge soogoo: „1936 ondo minii xaruuhanda baihan gryypiin 9 tologoi ynieedhee nege tezeelei ynieenei zileiny haamal dunda zergeny 1824 liitr bolhon ba 1937 ondo haaliiin 120 yderte nege tezeelei ynieenhee dunda zergeny 1950 liitr hyy haaza şadahan bainab. Haaliiin yjiin dyyrxe xyrter nege tezeelei ynieenei haamalii 2500 liitrhee dooşo bişii abxab“—geze bişehen baina.

Alairai aimagai „Yngiinskii-skotovood“ kolxoozoi haalinşa Arzuutovaada bexizyylegdehen 9 tologoi ynieediiny bulta niutagai yylterei. Tereenhee abahan tugalnuudaa bultiiny hainaar azallaza baina.

Myn „Yngiinskii-skotovood“ kolxoozoi haalinşa **Baldaanova Jevdokiijaa** gegşe eertee bexizyylegdehen 9 ynieediinyx Arzuutovaatai adali ten hainaar azallaza, tugalnuudaa bygediiny hainaar mal bolgozo baina.

1936 ondo nege tezeelei ynieenhee garhan haamaliiny 1936 liitr bolhon, mynee 1937 ondo nege ynieenhee 4 hara soo dunda zergeny 980 liitr hyy haaza abaa.

Nyx. Baldaanova xadaa, Byxexolboonoi xydee azaxuin viistavkada xamaadaxii xysehen tuxai medyylge yxeteigee xamta, ene zileigee hyyl xyrter nege tezeelei ynieenhee dunda zergeny 2500 liitrhee dooşo bişe hyy haaxab—geze ujalga abhan baina.

Myn ene „Yngiinskii-skotovood“ kolxoozoi hynei tovaarno feermiin haalinşa **Treerentьjeva Agraafina** gegşe 1936 ondo, bexizyylegdehen niutagai yylterei 13 ynieedei nege ynieenhee dunda zergeny 873 liitr hyy haaban ba 1937 ondo, Byxexolboonoi xydee azaxuin viistavkada xamaadaxiin tylee temeseze, haaliiin miin 105 yder soo nege tezeelei ynieenhee dunda zergeny 1007 liitr hyy haahan ba ene zileigee hyyl xyrter viistavkiin komiteedai yslooviiin johoor 2500 liitrhee dooşo bişe hyy haaxab—geze ujalgaa ygene.

Baha ene kolxoozoi erxim haalinşa nyx. **Şirgyylova Klaavdija Ivanovnaa** gegşe 1936 ondo tereende bexizyylegdehen niutagai yylterei 9 ynieenei nege tezeelei ynieenhee dunda zergeny 1524 liitr hyy haahan ba 1937 ondo haaliiin 110 yder soo nege tezeelei ynieenhee dunda zergeny 1120 liitr hyy haahan baina. Nyx. Şirgyylova gegşe eerlingee medyylge soo:

„Viistavka deere xaruulxiin tula minii tomilhon ynieen bolbol, xara-erieen zyhetei, 532 gehen noomirtoi „Buriaadka“ geze ynieen jym, ene ynieen bolbol 1936 ondo haaliiin 330 yder soo 1839 liitr hyy ygehen baigaa. Mynee 1937 ondo haaliiin 85 yder soo 1243 liitr hyy haaza abahan bainab. Tiigeed ene zileigee hyyl xyrter „Buriaadka“ geze ynieenhee 3000 liitrhee ylyy hyy haaxab—geze bişene.

„Pyyty komuniizma“ geze kolxoozhoo haalinşa-tugalşan **Makarova Agaafьjaa Maksiimovna** gegşe Byxexolboonoi viistavkiin komiteedai yslooviiin johoor syydke soo dunda zişeegeer tugalaigaa şignyyrii gyisedxexeb geze Byxexolboonoi viistavkada xamaadaxii xysehen eeriingee medyylge soo: „1937 ondo minii gryypiin xaraza baihan niutagai yylterei 6 hara xyrterxi 13 tugalnuud bolbol syydke soogoo dunda zişeegeer 616 graam şignyyrenь nemehen baina“—geze bişene.

Myn ene kolxoozhoo haalinşa tugalşan nyx. **Myynxinova Domna** gegşe, eertee bexizyylegdehen ynieenhee 10 tugal abaad bultiiny mal bolgozo, 6 hara xyrterxi tugalnuudainy şignyyrenь syydke byride 599 graam nemehen baina.

Buriaad-Mongol ASSR-ei haalinşa tugalşadhaa egee tyryyşiin medyylgenyyd ene 6 baina.

SSSR-ei AKS ba BK (b) P-iin CK-aar batalagdahan xydee azaxuin Byxexolboonoi viistavkiin komiteedai togtool dotor tyryy jabahan haalinşad ba tugalşadai viistavkada xamaadaxa erxe tuxai xelegdehenei johoor xadaa, 1937 ondo SSSR-ei Aazidaxi taladа, metiiszeryylegdehen sementaaly ba niutagai yylterei ynieedhee nege tezeelei ynieenhee dunda zergeny 2500 liitrhee dooşo bişe hyy haahan tyryy haalinşad ba syydke soo dunda zişeegeer 6 hara xyrterxi semintaaly yylterei tugalai şignyyrenь 750 graamhaa dooşo bişe, SSSR-ei Aazidaxi taliin niutagai malhaanь 600 graamhaa dooşo bişeer nemeehen tugalşad bolbol Byxexolboonoi xydee azaxuin viistavkada xamaadaxa erxe olxo baina.

Manai respyyblikiin aimag byride viistavkiin komiteedai ysloovii xolo ylyylen dyyrgehen tyryy haalinşad ba tugalşadai xeden arbaad baihandanь jamarş hezeggyi baina. Gebeş, aimagai gazarai tahag ba ilangajaa zooteexnigyyd bolbol, ede erxim haalinşad tugalşadai yşee hain yre xaruulza, Byxexolboonoi xydee azaxuin viistavkada xamaadaxii xysenenei tuxai medyylge ygelge ba xydelmeridenь tuhalnagyi.

Tiimehee aimagai gazarai tuhaguud ba ilangajaa zooteexnigyyd bolbol Byxexolboonoi xydee azaxuin viistavkada xamaadaxiin tula, feerme deere haalinşad ba tugalşadhaa ali bolxoor jixeer beledxexe zorilgotoi.

Medyylge ygelge ba tereenii zybeer emxidxexe jabadalii xytelberilexe xeregtei.

N. Kootov.

Erid xubilalta garaagyi

(Xorihoo telefoonoor)

Xoriiin aimag dotor hyy lei 5 xonog soo tariaaxuriaalgiin xydelmeride erid xubilalta bolzo şadaagyi. Sentiaabriiin 10-ai medeegeer aimag soogoo tariaa xuriaalgaa miin 64 proceent bolgobo.

Tariaa xuriaalgaa dyyrgexe bolhon somonuud gexede, Anaagai somon 90 proc. (tyryylegşenь nyx. Cebegzaapov), Dunda-Xudan 84 proc. bolgohon baina. Ilangajaa xolo geegdehen somonuud bolbol, Kraasna-partizaan—49 proc. (tyryylegşenь nyx. Agiilьdin), Aşangа—36 proc. (tyryylegşenь nyx. Cedeenova). Ilangajaa Aşangiin somonoi kolxoozuud jixe muugaar xydelmerilene. Xydelmeridee oroi garaad erte orono, xydelmerişedeinь dunda azalai discipliine tabigdaagyi.

Gadana, tariaagaa xadaad, tereenee ujaza buxallara jabadaliiny jixeer xozomdono gexede: Çisaanada—128 gektaar, Aşangada—34 gektaar gm. xadagdaad boogdozo abtaagyi xebtene.

Çisaaniin MTS bolbol xojor kombajnatai, terenь tariaa xuriaalgada orohon saghaa xoişo miin 125 gektaar xuriaagaa. Myn tereenşelen Xoriiin MTS-ei 4 kombajnanь miin 601 gektaar xuriaahan baina. Tariaa xuriaalgiin xydelmeride azalai emxidxel ba discepliine muugaar tabigdahan deerehee tariaa xuriaalgiin xydelmeri ton aalixan teempeer jabana.

Gadana, tariaa xuriaalgiin brigaada deegyyr poliitikan-agitaacan xydelmeri oroi jabuulagdanagyi. Eneen tuxai aimagai partiijna komiteedaiş, MTS-eiş zyghee mynee xyrter xemzee abtaagyi baina.

Dam. Żam.

Xadalga ba boolgo hainaar jabana

Zakaamin. Xurtagiin somonoi, Moolotovoi neremzete ba „Bolьşeviig“ kolxoozuudai ene zilei tariaa xuriaalgiin tyseb 1705 ga baihan jym. Sentiaabriiin 4-nei medeegeer, 906 ga xadaza, tysebee 54 proceent dyyrgee. Moolotovoi neremzete kolxoozoi zaadkaşad Ceden Xandiin, Xanda Cerenei, Dorzo Sadiin gegşed syydkedee 8 gektaar xadaxa tysebtei aad, 10-12 gektaar xadaza, noormoo nelieed ylyy dyyrgeze jabana.

Garaar xadaaşad Cebzed Budiin; boolto boogooşod D. Cerenzabai, X. Bujantiin gegşed noormoo 200—230 proceent dyyrgene.

„Bolьşeviig“ kolxoozoi erxim boogooşod: D. Dorziin, N.Dariiin, D. Mynxiin, D. Garmiin, D. Xandiin, X. Cerenei, G. Ajuuşiin gegşed ydereingee noormii 200 proceent dyyrgeze, erxim hain xydelze jabanad.

T.Y.

Ybehe xuriaalgiin brigaadiin discipliine muu

Żede. Derestein somonoi Kaarl-Maarksai neremzete kolxoozoi ybehe xuriaalgiin brigaadiin (brigadiir B. Mynxiin) azalai discipliine ton muu baina.

Azaldaa ygleegyyr oroi gardag ba ydeşenь erte orodog baina.

Brigadiir Mynxiin gegşe brigaadiingaa dunda azalai emxidxel ba discipliinii haizaruulan tabixiin orondo eeree arxidaza jabadag baina.

D-Ż-dein.

Ene johotoi zyyligei xereg

Ulaan-Onon. Yzeenei somonoi Voroşiilovoi neremzete kolxoozoi geşyyn Ş. Cedenei gegşe sag yrgelze arxi kaarta erxlxehee gadana, kolxooznigguudai dunda xeryyl nanşaldaa yysxedeg baina.

Gadana, M. Ajuuşiin gegşe „Byhe andaldalga“ geze ataata naada xeze nege xaşarag yxer şyygeed Çite goorod abaaşaza xudaldaad jirehen baina.

Ende hajaxan, kolxoozoi malii Çite abaaşaza xudaldaxadaa eeriingee muu turanxai yxerii kolxoozoi bolgood, kolxoozoi erxim hain yxerii eeriingee bolgoxo zergeer kolxoozoo mexelhen baina.

Xadiin halxin.

Ene johotoi zyyligei xereg

Ulaan-Onon. Yzeenei somonoi Voroşiilovoi neremzete kolxoozoi geşyyn Ş. Cedenei gegşe sag yrgelze arxi kaarta erxlxehee gadana, kolxooznigguudai dunda xeryyl nanşaldaa yysxedeg baina.

Gadana, M. Ajuuşiin gegşe „Byhe andaldalga“ geze ataata naada xeze nege xaşarag yxer şyygeed Çite goorod abaaşaza xudaldaad jirehen baina.

Ende hajaxan, kolxoozoi malii Çite abaaşaza xudaldaxadaa eeriingee muu turanxai yxerii kolxoozoi bolgood, kolxoozoi erxim hain yxerii eeriingee bolgoxo zergeer kolxoozoo mexelhen baina.

Xadiin halxin.

Ulaan-Ononoi prokurooroi anxaralda

Ulaan-Onon. Alxaniin somonoi „Bolьşeviig“ kolxoozoi geşyyn Amagalan Baldanai gegşe narai basaga yrişeleze abhan baigaa.

Teed, tere basaganaigaa hyylel yjede unadag ybeşentei bolxodonь Amagalan Baldanai gegşe gerhee namnazarxiba.

Ene basaganai enxerxe exe esegegyi, ail xeseze jabaxadanь, hajaxan tus kolxoozoi Dulma xygşen gertee abaaşahan baina.

Ene basagii exe esegeheenь tahalaza abaad, bejiinь muudaxada namnazarxihan Amagalan Baldanaida xuuliiin xatuu xemzee abtaxa johotoi.

Ulaan-Ononoi aimagai prokuroorto yge ygtebe.

S. Yr.

---

daza, boolto xaaltanuud tyxieregdeze baihan. Jaaramgaigaar buu zebseg olosgoozo, otriaaduudii emxidxesegeeze, xeden milioon listoovkonuud xeblegdeze baihan.

Korniilovoi seregyydei dunda agitaaca jabuulagdaza exilhen baiba.

Tymer zamaixid zamii zadalasagaaza, korniilovtonoi, eşeloonuudai Petrograad teeşe dytelexe jabadalii ali bolxoor haatuulza baigaa hen („SSSR-dexi grazdaan, dainai istoori,“ 344 xuudahan).

S. M. Kiirovai yysxeleer „zerlig diviizede“ mysylьmaan-delegaaduud elьgeegdeze, uuliinxid-soldaaduudta korniilovtonai avantiuuriiin kontrrevoliycioonno udxii tailbarilaza ygehen baigaa. Eneenei aşaar, „zerlig diviize“ bolbol ulaan niislelii butasoxixoo oşoxogyibdi geze arsaza axalagşadtaa medyylhen jym.

Goorod gazarnuudta, kontrrevoliyycetei temesexe revoliycioonno ştaabuud togtoogdosogoogoo hen. Bolьşeviig paartiiin Centraalьna Komiteed bolbol kontrrevoliyyceede zebsegei xyseer edebxitei xariuu soxilto ygexii uriaalza byxii oronoi xydelmerişed ba soldaaduudta xandahan baina. Oloniite maassa paartiin uriaalii haişaan ugtahan ba petrograadai garnizoon eseer—menьşeviig komisaarnuudii xeen yldeze, tedenei orondo bolьşeviiguudii tomilohon baixa jym.

Oloniite maassiin erid şanga soxilto bolbol kontrrevoliyyciin seregei dunda handaral zadagaiгal toxiolduulhan. Kasaguud komandiirnuudaa aares talza zaxalhan. Aarmiin komiteeduudai zaxiraltaar, Korniilovii haişaan idemzegşe generaalnuud Staavka deerehee aarestalagdahan baigaa.

Leenin, tiixe yjiin sobiitiii (baidalii) şinzelexe zuuraa bişeheniiny: „Kaaded paarti tyryytei, pomeeşiguud kapitalistnuudai demzelgetei Korniilovoi vostaani bolbol byrzyaaziin zyghee grazdaan daiji bodotoor exilxe jabadaldanь xyrgehen seregei ara xelseen myn baigaa“ (Toom XXI, xuudahan 201).

Gebeş, „grazdaan dainai exilexede proletariaadai zyghee xydeleenei xyseteiji, mederelteiji (uşar medexiiji), huuritaiji, debzelteteiji ba togtuuritaiji xaruulza baixa“,—zuuranь, — „grazdaan dainai exilxede byrzyaaziin zyghee oloniitiin jamarş mederelteiji (uşar medexiiji), jamarş huuritaiji, ilaxiin jamarş şaansataijiogto xaruulaa ygei“ (Leenin toom XX, xuudaha 205).

Bolьşeviiguudai udarildalga dooro maassa bolbol Korniilovii ilaza, korniilovşina handaran unahan baina. Sentiaabriiin 13-nai yder Korniilov syydte ygtee hen. Pomeeşiguud ba byrzyaaziinar revoliyycii butasoxixo arga ologyi. Generaalnuudai exilhen grazdaan dain bolbol xysenyydei tensyyriii yndeheerenь xubilgahan baigaa.

Leeninei bişeheniiny: „Korniilovoi vostaaniiin istoriis udxa şanar bolbol eseernyyd ba menьşeviigyydei beerenxii fraazaar mynee boltordaldalagdahan ba daldalagdaza baihan ynen uşar baidal teeşe, todorxoilon tobşolbol: kadeeduudai paarti tyryytei pomeeşiguud ba byrzyaazi, tedenei talada baigaa generaalnuud ba oficeernuud xamtaraza negedeed, imagtal byxii zasagii bulimtaraza byrzyaaziin garta oruulxiin tulada, xydeede pomeeşiguudai zasagii bexizyylxiin tulada, ulas oroniii xydelmerişen ba tariaaşanai şuhaar budaxiin tulada, neemecyydte Riigii (terenei hyyleer Petrograadii) ygexe, tedende froontjoo neexe, bolьşeviig poolknuudii buudalganda ygexe, yimee exilexe, „zerlig diviize“ tyryytei seregyydii niislel teeşe tabixa g-m.s.,—ede bygede egeel yzegdee duuldaagyi gemte jabadalnuudii yiledxeer belen ba yiledze baihan ynen uşar teeşe arad niitiin niydii ene vostaaniiin ton xysetgeer neeze ygehen jabadalda baina.

Aradii xuulilaxa eeriingee zasagii ba eeriingee aşag olzii xamagaalxiin tuladal jym haanь, byrzyaazi bolbol Exoronoo daisanai garta bariza ygexe ba xamag gemte jabadalnuudii xuu xexe baina geze byxii oronuudta istooriiin todoruulhan jyynii, Korniilovoi vostaani Rosiido todoruulza ygee“ (Leenin, toom XXI, xuudahan 138-139).

Xerbee ijyyliiin ydernyydei hyyleer byrzyaaziin diktatuura bolbol „revoliyycii abaraxa zasag“ gehen xalxabşiin saana yşeei daldalagdaza jabahan baigaa haa, korniilovşiniin ydernyydte byxii buzar dyreseeree bultaiza garhan jym. Xeden milioon oloniite maassa negeden zagsaza, koontrrevoliyycetei temesexe temeselde bexizehen xatuuzahan baigaa.

Soveeduud bolbol temeselei gal dunda menьşeviig eseer burtaghaa seber bolhon baina. Tedener revoliycioonno vostaaniiin oorganuud myn bolzo, bolьşeviig paarti bolbol ijyyliiin ydernyydei hyyleer sag zuura boliuulhan „Byxii zasagii soveeduudta“ geze loozungjoo daxin heergenь tabiaahen.

„Mynee yjede ene loozung bolbol vostaani xexe zamaar jabaza, proletariaadai diktatuurii baiguulxa jabadalda revoliyyciin şuud sexe orohonoi udxatai baihan. Tereenhee gadana, mynee yjede eneloozung bolbol proletariaadai diktatuurii emxidxexe ba tereende gyren johonoi foormo olguulxiin udxatai baihan baigaa.“ (Staalin „Leniniizmiin asuudalnuud“ 156 xuudaha).

Maassa bolbol eris şanga baildaanda beledxeze orohon yje jym hen.

1938 ON DOTOR BYRI HAIN URGASADA BELEDXEXE

Alairai aimagai Leeninei neremzete xydөө azaxuin arteelь gurbadaxi zilee Byxexolboonoi xydөө azaxuin viistavkada beledxeze baina. Leeninei neremzete arteeliiin 1937 ondo xuriaahan urgasa bolbol, ene arteelьda Byxexolboonoi xydөө azaxuin viistavkada xamaadaxaa xyзehen tuxaidaa, medyylge barixa erxe olgohon baina.

Ene zilde, 1447 gektaar talamai deerehee dunda ziшeegeer gektaar byriiin 16,4 ceentner urgasa abaabdi, ene manda xem xizaar biшe, Byxexolboonoi viistavkiin baltor, 1938 ondo 1500 gektaar talamai deerehee gektaar byriiin 20 ceentnerhee dooшo biшe urgasa abxa jabadalda beledxeze bainabdi geze arteeliiin tyryylegшe **Antoonov Semiөon Larioonoviç** medyylne.

— Ene urgasii jaaza beledxeze baina biibdi gexede, xamagai tyryyn gazaraa beledxexe xeregtei. Apreelь harahaa gazaraa beledxeze exileed, main hyyleer 900 gektaar gazarai tyryyшiin xaxalalgii dyyrgeed, nege daxin bornoilzo paar xaxalalgiingaa tysebii sym dyyrgeebdi. Mynөө zilde өөriingөө paar deere burtag ybehe urguulxagyibdi. 900 gektaar paarai, 170 gektaar шine gazarhaa bишeniinь, gurba daxin xaxalagdaa. Ene 170 gektaar шine gazarnai xojor daxin xaxalagdahan baina. Byxii paarnai, burtag ybehe urgahanainь ziшeegeer nege bujuu xojor daxin kylьtivaacalagdahan baina.

Xereglegdexe yrehөө urguulaabdi, mynөө yrehenei yçaastoguud deerehee ton hain urgasa xuriaaza bainabdi,—geze nyxer Antoonov xelene.

Leeninei neremzete xydөө azaxuin arteelь bolbol Byxexolboonoi xydөө azaxuin viistavkada oшoxoor erxim kandidaad myn bolno. Viistavkada hainaar beledxehenei ziшeete xydelmeri bolbol 1937 ondo ynder deede urgasii xangaxahaa gadana, jirexe, 1938 ondo urgasii deeшelyylxe jabadalii xangaxa baina. Leeninei neremzete arteeliiin kolxoozniguudai шanga шadaltai bololgiin urgasli xaraza yzebel mynь honin baina. Xerbee 1935 ondo kolxooznigaud azalta yderte 5,6 kilograam tariaa abhan baibal, 1936 ondo 8,7 kilograam abhan ba 1937 ondo pyyd шaxuu tariaa abxa baina.

Xerbee 1936 ondo Malioovai (10 xyn) byltin gurban xyn azal xedeg, 928 azalta ydertei baihan aad, 8073 kilograam tariaa abhan baina. 1937 ondo Malioovai byle 15 toonno шaxuu tariaa abxa, ondoogoor xelexede, alairai aimagai negeш tariaaшan xezeedeш edii шineen tariaa abaagyi ba kolxoozoi baidalda orongyigөөr, azal xeze iime tariaa abza шadaxagyi baigaa.

— Paltyysov Gavriil Stepaanoviç tarilgiin morinoi seejelkeer yrehe xajagшa jabaxadaa 5 gektaar noormotoi aad, 5,5 gektaarhaa dooшo xajadaggyi baigaa. Ybehe xuriaalgiin yjede ybehe sabшadag maшiinaar 5 gektaar sabшaxa noormotoi baihan aad, dunda ziшeegeer 6 gektaar, zarimdaa 7 ba yшөө deeшeш sabшadag baigaa

Mynөө Paltyysov bolbol tariaa xuriaalgada jabaxadaa noormoo myn leylyylen dyyrgedeg baina.

Dioomin Aleksei Prakoopьjeviç tariaa boolgoor rekoord soxidog baina. Yшөө 1936 ondo yderei 2400 xyrter boolto boodog baigaa. Nyxer Dioomin xuriaalgiin yjede Ulaan Aarmiiin hurgalgada baina. Nyxer Dioomin gurbadugaar brigaadiin erxim staxaanovшa ba tereenei xyөөr 3-daxi brigaada tarilgada ba xuriaalgada g. m. erxim beledxeltei baidag baigaa.

Erxim udaarniguud nyxed Kazakoov Semioon, Jaançenko Tatьjaana ba busad—Moskvaa oroxo erxe olxiin tylөө temeшeze baihan, Leeninei neremzete artieeliiin erxim xynyydiinь bolno. Byxexolboonoi xydөө azaxuin viistavkada jaaza beledxexe talaar Buriaad-Mongoloi kolxoozuud Leeninei neremzete arteelьhaa ziшee abaa haanь шuxala baina.

N. Kootov.

Loodorьloxodonь xemzee abnagyi

Ziide. Burgaltain somonoi „Leeninei zaxiaa" kolxoozoi geшyyn Cebegzab Cedenei gegшe ybehe ba tariaa xuriaalgiin buir dunda, jamarш ybeшegyi aad, „ybedөөb" geze xaxad ha ra loodorьlozo jabana.

Cedenei bolbol 3 tolgoi yrertei aad, alaza edihen ba xudaldaшa ygei xehen baixa jym. Gadana, kolxoozoi geшyyd Bytid Dorziin ba Cebzed Tygedei gegшed azal xydelmerihөө zugadan jabanad.

Ene gurban loodorьnuudta kolxoozoi pravleeniiin zyghөө xemzee abxaa jaana geeшeb?

Ziin.

SILOOS DARALGA MUU

Ulaan Onon. Tus aimag dotor siloos daralga yngeregшe zildeш muugaar jabuulagdahan jym, teed mynөө zilde baha muugaar jabuulagdaza baina.

Zarim kolxoozuud siloos daraza exileegyi. Voroшiilovai neremzete kolxooz g.m. zarim kolxoozuud exilhen baibaш tonшanar muutaigaar daraza baina.

Aimagai gazarai tahaghaa ba agroteexnigyydei zooteexnigyydei talahaa siloosii zybөөr daraxiin zaabari ogto ygtedeggyi baina.

N. Onoonski.

Oktiaabriiin Socialiiis revoliyyciin oido ugtamza

Yiledberiiin gazarnuudai ba шine barilganuudai, kolxoozuudai, maшiina-traaktorai staancanuudai socialiis myriisөөde orolsohonoi spiiske

(yrgelzelel)

35. Ulaan Ydiin parovooz-vagoonoi zavood (zavoodai naçaalьnig Roozov, partoorgiin ujalgii tyr dyyrgegшe Vlaasov ba zavoodai Komiteedai tyryylegшe Lykьjaneenko).

36. Ulaan-Ydiin mixanai kombinaadai (direektor Riaboi ba partoorg Şadıanov).

37. Niutagai azyiledberiiin tipograafi (orologшo direektor Jegoorov, partoorgiin ujalgii tyr dyyrgegшe Alsiirov ba zazavoodai Komiteedai tyryylegшe Moskalioov).

38. Ulaan-Ydiin PVZ n parovooz-xagsarxa ceex (ceexiin naçaalьnig Saapov, partoorg Fomiiin, ceexiin Komiteedai tyryylegшe Svirideenko)

39. Selengiin aimagai potreebsojuuz (tyryylegшe Soobolev)

40. Biçyyrei aimagai potrebsojuuz (tyryylegшe Xaarçenko)

41. Olzo-yiledberliin arteelь „Lomoviik" (tyryylegшe Piskynoov).

42. PVZ deerexi Burmontoorgiin azaxuin toosooto magaziin №13 (direektor Rozenkiind)

43. Burmontoorgiin şazaxuin toosooto magaziin № 20 (direektor Peesterev).

44. Muxar Şiberei aimagai Voroшiilovoi neremzete kolxooz (tyryylegшe Żandaarov)

45. Kabaanai aimagai Ordzonikidziin neremzete kolxooz (tyryylegшe Balagaanski)

46. Muxar Şiberei aimagai Kaarl-Maarksiin neremzete kolxooz (tyryylegшe Bata-Mynxiin)

Tariaaxuriaalga deere myriisөө delgeryylze baina

(Biçyyrhee, manai korrespondeent).

Guçadai somonoi, Kalininai neremzete kolxoozoi erximyyd Aguu jixe Oktiaabriiin socialiis revoliyyciin XX-dugaar oiji yiledberliin шine bytөөsөөr ugtaxa geze altarma haixan tariaanai xuriaalgii sag bolzor soonь dyyrgexeer şarmain xydelmerilze baina. Socialiis myriisөөnei yndehөөr ybehe ba tariaa xuriaalgiin yje soo xydelmeriiin шine meetodii ba teexnikii ezemden, erxim ziшee xaruulagшad: Cerenei Cepelmaa (booltoшon), Galsanai Medegmaa (booltoшon) ba Balzanai Baldan (maшaniist) edener ydereigөө noormii 150 proc. xyrter dyyrgedeg baina.

Edener bişe kolxoozniguudtaa hain ziшee xaruulza jabana.

***

Zaganai somonoi, Kaarl Maarksiin neremzete kolxoozoi tyryy xynyy l: Dulmazab Dorziin, Cermaa Dorziin (booltoшod), Cerenzab Erdeniiin (maшaniist) gegшed zilhee zilde tyryy jabaza, ziшeete hain xydelmeri xaruulza jabadag jym. Edener mynөө tariaa xuriaalgiin yje soo yшөө hainaar xydelze, noormoo 150—160 proceent dyyrgeze jabanad.

Stepaan Biçyyrsk.

Oktiaabriiin revoliyyciin XX zilei neremzete socmyriisөөde B.M. Gyrenei xeblelelxid tipograafiiinxidii uriba

Buriaad-Mongol Gyrenei Xeblelei albaxaagшad bolbol Oktiaabriiin revoliyyciin XX-xi oin neremzete socialiis myriisөөde orolsood, Buriaad-Mongol ASSR-ei hurguuliiin şabinarta Oktiaabriiin jixe revoliyyciin XX zilde daşaramduulhan belegbolgozo „SSSR-ei istooriin xuriaangii kyyrsii" Buriaad-Mongol xelen deere orşuulan gargaxiin ujalga abaad, tas nomii erxim şanartaigaar xeblen gargaxii tipograafiiinxidii socmyriisөөde uriba.

A

Ujalga abba

Byrkopsojuuzai sesteemede baigaa Zakaaminai aimagai potrebsojuuz (tyryylegшenь Ivanoov) bolbol Oktiaabriiin socialiis revoliuuciin XX zilei oin urda tee zileigee tysebii erxebiшe 110 proc. ylyybşelen dyyrgexebdi geze ujalga abhan baina. Ede ujalganuudii egeelei aman yge bolongyi bodoto bolьşeviig xeregeer dyyrexe beze geze naidagdana.

Dans Myn Selengiin aimagai potrebsojuuz—100 proc. tysebөө dyyrgexiin ujalga abhan baina.

Dans

Poolьşiin tariaaşanai temesel

Poolьşiin aradzonoi olonxinь—dyrbeneinь gurban xubi xydөө azal erxildeg. Tariaaşa zon ton jixe dutamag huuna. Byxii gazarainь xaxad xubiii pomieeşiguud ezemdedeg baina. Tariaaşan өөriingөө zizexen butarxai gazar deere ami xooloo tezeeze şadadaggyi baina. Tariaaşanai tariaanai xysөd urgaagyi baixada xudaldaaşan ba bankiir nuud buliaaldaza abşadag baina. Ygeitei ba dunda şadaltan өөriingөө xubiiin tariaaji yşөө naimar baixada xudaldazarxidag.

Pomieeşig ba zandaarm—ede xadaa poolьşiin tariaaşanai ezed myn. Tariaaşan zon erxegyi, paan zasagai buzagai xatuu bahamzalalga ba doromzolgii teseze baina. Өөriingөө erxii olxoo xyзehen tariaaşanai hedelge ton xatuu şangaar daragdadag.

Ene mylzelge, bahamzalalga ba xyserxegiin xariuuda duragyitexe jabadal jixexen bolzo baina. Aavgustiin 15-nai yder byxii Poolьşodo demonstraaca ba miitingenyyd bolzo pomieeşiguudai pooli deerexi xydelmeriii ba ediee xoolii goorod şirexe jabadalii zogsozo, 10 xonogoi zabastoovka emxidxexe geze eneen deegyyr şidxeberi gargagdahan baina. Aavgustiin 15-da tariaaşanai miitingnyyd ba suglaanuud deere abtahan rezolluuca soo ligөze xelegdene: „Manai azabaidalai yrgelziin xөni jabadal xadaa karaatelьna ekspediice, tyrme, konfiskaacalalga, ilangajaa guiranşalalga myn bolno. Bidener, tariaaşan bolbol demonstratiivna zabastoovkanuudii xeze manai eriltenyydte anxaralaa xanduulxii xysenebdi".

Tariaaşanai sonosxohon zabastoovkanuud xadaa, tusgaar negen hanalaar jabuulagdahan baina. Pomieeşiguudai baira baidal şadar ba goorod orohon xargui zamuud deere zabastoovkiin xaruulnuudii tabihan baigaa. Ede xaruulnuud bolbol zabastoovkii haatuulan ebdexee oroldogşod byxeniii bariza bailgahan baina. Ilangajaa Krakoova, Liybliine, Keleeca, Loodzi, Varşaaviin ba Lьvooviin gybieerninyydte byri goritoi zabastoovkanuud boloo. Zabastoovkiin exilheer xojor nedieeli bolhon xoino, 10 xonogoor sonosxogdohon Zabastoovkanuud olonxi gazarnuudaar yшөө dyyreegyi baigaa hen.

Tariaaşan bolbol azal ba talxanai erxe oloxiin erilte xene. Poolьşiin olonxi huurinuudta talxan xadaa gojo gubaa jymendel hanagdadag baina. Azal xexe erxiin talaar xarsada, poolьşiin gansaxan azyiledberinyyd deere xaxad milioor azalgyişyyd toologdozo baina

Poolьşiin tariaaşanai biшeriltenyyd xadaa, „diktaa torsk—blyrokratiis reziimi usadxaxa jabadal" bolno. Tariaaşanai suglaanuudai rezoliyyca bolbol ene eriltii elirxeilen faşiis sejma ba senaatii (zasagai deere oorganuud) taraaxiir erilte xene.

Esesөө, poolьşiin tariaaşar bolbol dain seregte beledxexe politikii zasag orxixo johoto gehen erilte xene. Poolьşiin zasag bolbol germaaniiin faşizmiin bodoto zebseg bolhon gezemedeeze baina. Poolьşiin zasagai „gadaadiin politika" xadaa germaaniiin faşiistnuudai xob xudxaliaa ba provokaaciixelsөengyi xamagaalxa jabadal bolno. Ede bygede bolbol ulasaigaa faşiis zasagii bygedeniiiin eb nairamdalai daisadai laagerta oruulan tooloxe gyised yndehii Poolьşiin aradta olgono. Poolьşiin aradain baildaa xexii xysenegyi. Edener xadaa, dain baildaa yysxen hyzergegşedii xaraxa duraniinьş ygei. Vostaalhan tariaaşanai erilte eneeni yшөө nege gerşelne.

Olon gazarnuudaar zandaarmanuud ba politcanuud tariaaşanai suglaanuudii buudaa. Jaroslaavskiin yjeezdenyydte—17 tariaaşan, Boorniii ba Bzozoovskiin yjeezdnyydte—4 tariaaşan, Limanoovskiin yjeezd ba Lancyytede—7 tariaaşan, Molopoolьskiin yjeezdede 61 tariaaşan alagdahan baina. Şarxatagşadai too jixe olon.

„Diktaatorsk-biyrokratiis reziimde" esergyy xydelhen tariaaşan bolbol faşiis xyserxelgeşedte buligdaxagyi. Zarim gazarta tariaaşan bolbol karaatelьna otriaaduudta erid soxilto ygehen baina Tariaaşan ba politciinxin xojoroi xoorondo ysөd tulaldaanuud boloo.

Tariaaşanai erelxeg zorigto temesel bolbol byxii poolьşiin aradta xaluunaar haişaagdaa. Xydelmerişөn bolbol Krakoovo, Tarnoovo, Belostook, Boxniii, Beliiçka ba busa goorodуudta myn zabaztoovkanuudii sonosxozo, vostaalhan tariaaşadta axadyygei tuhalamza yzyylee. Krakooviin vostaalhan xydelmerişөn olon zonoi xabaadalgatai demoustraacanuudii emxidxee. Eneen deerenь tariaaşanai tyleelegşed ygenyydii xelehen baina.

Poolьşiin xydelmerişөn ba tariaaşanai xoorondoxi xolboogoi yndeлee huuri ilgeze bexizehen baina.

Poolьşodo bolzo baigaa, faşiis diktatuurada esergyy temesel soo faşizmda esergyy aradai xysete froont halbaran bexizeze baina.

Xariuusalgata redaaktor B. VAANÇIKOV.

KINOOTEAATRNUUTA MYNөөDER

„PROGREES" KINOO *„ERDEM" KINOO*

Tyryyşiin inagla! Poeediin edir nahan

Olon yngiin şiretei diagraamuudai alьboomuudta ba sxeemyydte, kaartanuudta, kartograamuudta, zuraguud'a, foto—iliystraacanuudta

Zaxil abtana

„Socialiizmiin Staalin Konstituuca" „Socialiizmiin Staalin Konstituuca" geze alьboom bolbol Staalin Konstituuciin gol udxii xaruulxiin tula, Konstituuca soo xudlizaruulza byxezyylegdehen socialiis baiguulaltiin gaixamşag amzaltanuudii xaruulxiin tula zoriuulagdahan baina

Alьboom bolbol 360 xuudahatai. Alьboomoi sengiinь

a) Jixe formaadtainь—100 tyxerig,

b) Xuudaha byrieer halgaara tusgaar zamogtai jixe formaadtainь—110 tyxerig,

c) Baga formaadtai—nege nom 40 tyxerig.

ç) Nege xabtahan soo xeetei, baga formaadtai xojor nom—40 tyxerig.

Leeninei gudamziin, № 49-de

Byrkniigiin zaxilgiin xelteseer ba tereenei naidalgata niuurnuudaar abtana.

Jixe foormaadai alьboomii zaxixada 30 tyxerig zadaatka abtaxa ba baga formaadai alьboomii zaxixada—10 tyxerig zadaatka abtana.

SSSR-ei Soveeduudai VIII dugaar onso xural deere nyxer **Staalinai** xelehen elidxeltei ba nyxer **Moolotovoi** xelehen ygenyydtei gramofoonno plastiinkanuudai alьboomdo zaxil abalga yrgelzelheer baina

XITADDAXI DAIN BAILDAAN

Hyylei zilnyydei torшo soo Japoonoi imperaliizm bolbol Xitad aradta zyrisehen dain baildaaniii tahaldaagyi jabuulza baigaa.

Mynөө, Japoon bolbol Xitadai urdahaa zyrisehen dain baildaaniii xede xeden froontuud deere jixe yrgөөr neegөd baina. Ene daibai yrgedehen jabadal jyy xaruulna geçөn gexede, mynөө japoonoi generaalsnuud tvrimxellen ezemdelgiin zorilgii xezee xeзeeneлxiree byri yrgөөr tabiaad baihiinь xarnulna.

Ijyyliiin 7-noi byni japoonai seregyyd Liykoyeziao goorodoxi Xitadai garnizoondo genete dobtolon orohon uşarbaa ulamzalza Xoito Xita ta dain sereg exilhen baina. Begonixon sag soo dallaldahanai eseste, Xitadai seregyyd dobtologsodii gederge soxihon baigaa. Eneexen yjede Japoonoi komaandovani bolbol dain baildaaniii jixe yrgөөr jabuulxa gexedee, Xoito Xitadai territoori deere seregeer yseөn baigaa. Tiime bolxodoo, Japoonoi generaalnuud tusrai xeiseexexii zybşөөhen baina. Xedii tiime bolboş, xelseenei jabaza baixa yjede japoonoixid seregyyd ba seregei xeregselii Xoito Xitadta jixe buşuu xurdanaar asarhan baigaa xa. Ene xelseegeeree yder sag yngergeze, yge xelenhee ynen xeregte orozo şadaxaar xysetei boloobdi geze medexedee ynөөxi xelseegee tahalan ebdehen baina.

Aavgustiin exieer Xoito Xitadta japoonoi 65-70 mingan seregyyd baigaa. Xitadai seregyyd ene rajoondo xaana xaanaxihaa olon baiba. Gebeш, Xitadai seregyyd negedemel c tuu xytelbөl ygei baigaa: seregei xeregyyd өөhөd өөhөdiingөө hanalaar temeseze, biшe xesegyydi igee xolboo xelsiegyi baihan baina.

Ede bygede uşarnuud bolbol, Xitadai seregyydei esergyyselgetei dairaldaxa uşartai bolno

Şanxaidaxi rajoonoi baildaan xadaa, dain sereg bolbol gansaxan le Xoito Xitadaar xizaarlaxagyi baihaniinь xaruulaa.

Şanxaida tus tusgaar gudamza, kvaartala, bexizyylegdehen bairanuudai tylөө temeseen bolno. Xojor talahaa aviaaii ton jixeer xereglene. Aviaaciin boombonuud ba arteliceriiin homonuud ysxen olon zontoi kvaartal deegyyr unaza teherne. Olon gazarta tyimer şatana. Azana taiban huuhan zonoi dundahaa yxexe ba şarxataxa jabadal goritoi olon bii.

Anxa tyryyn Japoonoi seregei Şanxaida buuxadanь Xitadai seregyyd tedeniii xabşaantaanknuud, xynde artelieerinuud xereglegdehen baigaa. Hyylei yjede, baruun xoito zygte ilangajaa jixe şuhata baildaan bolzo, Nanьkoygai xadiin dabaan deere Japoonaixidta jixeşeg geegdel toxioldobo. Beipinhee baruun xoito zygte bolhon ysed xatuu baildaanai eseste Japoonoi seregyyd Nanьkoyy ba Kaalgan gooroduudii ezelbe. Xitadai seregyydte şine-şine tubalamziin seregyyd nemeze baihan tulada, japoonaixid saaşaa dobtolon dabxixadaa xitadai seregyydei urgaza baigaa esergyyselgetei dairaldaxa uşartai bolno

Şanxaidaxi rajoonoi baildaan xadaa, dain sereg bolbol ganşaxan le Xoito Xitadaar xizaarlaxagyi baihaniinь xaruulaa.

Şanxaida tus tusgaar gudamza, kvaartala, bexizyylegdehen bairanuudai tylөө temeseen bolno. Xojor talahaa aviaaii ton jixeer xereglene. Aviaaciin boombonuud ba arteliceriiin homonuud ysxen olon zontoi kvaartal deegyyr unaza teherne. Olon gazarta tyimer şatana. Azana taiban huuhan zonoi dundahaa yxexe ba şarxataxa jabadal goritoi olon bii.

Anxa tyryyn Japoonoi seregei Şanxaida buuxadanь Xitadai seregyyd tedeniii xabşahan baigaa. Tiimehee japoonai komaandovani bolbol xeden arbaad mingan soldaaduud, samolioooduud, pyyşknyydii nemeze Şanxaida asarhan baina. Mynөө, baildaan bolbol gansaxanş Şanxai soo bolzo baigaa biшe, myn Şanxai şadarai rajoonuudta bolzo baina.

Daalьna Vostoogto dain baildaanai xursaldaza baihan tuxai yder byriiin medeesinyydhee xaragdana. Xitadai medeenei johoor, japoonaixid Xoito Xitadta xorotoi gnaza xereglezө baina.

Japoonai dalaia seregei komaandovani bolbol Xitadai erji şadarxiinji blokaalalxa tuxai sonosxobo. Japoonai dalaia seregei komaandovani bolbol Xitadta aşaa teelgii asarxa jabadalla haad xeze, Xitadai byxii syydnenyydii barixa ba gadaadiin paraxooduudii negzexeeryixiөөrze baina.

Daalьna-Vostoogto dain baildaan ulam yrgedeze, ulam ulam ysөd şanga ba şiryyn bolzo bolno.

I. ALEKSANDROOV.

(*„Krestьjaanskaja gazeeta"*. № 119. 1937 onoi sentiaabriiin 2-oi ydrei noomer).

Телефоны редакции: отв. редактор—3-44, отв. секретарь—3-23, сельхозотдел—7-55, промотдел—5-07

Noomer gargagşa Bald. DUGAROON Verstaalagşad: C.DAMBAAJEV, C. BATUUJEV BMASSR-ei Niut. Azyiledberiin arkomaadai tipograafa Ypolglavliit 881.